

Inhoudstafel

DEEL I: INLEIDING 11

- 1 INLEIDING 13
- 2 DE BRONNEN 25
 - I. De gewone collaborateur? 25
 - II. Keuze van de bronnen: de repressiedossiers 28
 - III. Context van de bronnen: de repressie 29
 - IV. Ontstaan van de bronnen: de gerechtelijke procedure 33
 - V. Samenstelling van het bronnencorpus 34
 - VI. Inhoud van de bronnen 37
 - 1. Verklaringen van de verdachte 38
 - a. Het proces-verbaal als bron 38
 - b. Meerstemmigheid: 'reading the gap' 39
 - c. De ondergeschikte positie van de ondervraagde 42
 - 2. Getuigenverklaringen 43
 - 3. Brieven van de advocaat en verslagen van experts 45
 - 4. Overtuigingsstukken 46
 - 5. Bewijsvoering krijgsgauditeur 47
 - 6. Inlichtingenblad 47
 - VII. Het prisma van de dossiers 48
- 3 ALGEMEEN KADER 51
 - I. Inleiding 51
 - II. Ideologisch kader 52
 - 1. Traditionalistisch denken 52
 - 2. Crisis van de parlementaire democratie 56
 - 3. Discours en vormtaal 60
 - III. Context van de oorlogssituatie 69
 - 1. De nasleep van mei 1940 70
 - 2. De bezetter installeert zich 71
 - 3. Politiek van het minste kwaad 73

4.	Kruistocht tegen het bolsjewisme	75
5.	Verplichte tewerkstelling	76
6.	De Jodenvervolging in België	77
7.	Het hoogtepunt van de collaboratie?	79
8.	Begin van het einde	79
9.	Tot het bittere einde	80
IV.	Collaborerende verenigingen	81
1.	Vlaams Nationaal Verbond	81
2.	Verbond der Dietsche Nationaal Solidaristen	82
3.	Duits-Vlaamse Arbeidsgemeenschap	83
4.	Nationaalsocialistische Jeugd Vlaanderen/Hitlerjeugd Vlaanderen	85
5.	Dietse Militie/Zwarte Brigade	86
6.	Vlaamse Wacht	86
7.	Fabriekswacht	87
8.	Nationalsozialistisches Kraftfahrkorps	88
9.	Zivilfahndungsdienst	88
10.	Algemene ss Vlaanderen	89
11.	Vlaanderen Legioen	90

DEEL II: MOTIVATIE VAN COLLABORATEURS 91

4	NAAR EEN NIEUWE INDELING	93
5	EEN PROSOPOGRAFISCHE SCHETS	101
I.	Mannen en jongeren eerst	101
II.	Sociaal profiel	104
6	MOTIEVEN DIE TOT COLLABORATIE LEIDEN	117
I.	Nieuwe Orde-gezindheid	118
II.	Geopolitieke motieven	121
III.	De strijd tegen het bolsjewisme	124
IV.	Ontsnapping uit een besloten wereld	126
V.	Economische noodzaak en financieel gewin	127
1.	Uitweg uit de werkloosheid	127
2.	Collaboratie verdiende beter	129
VI.	Materiële voordelen	132
VII.	Ontsnappen aan tewerkstelling in Duitsland	135

VIII.	Collaboratie als ruilmiddel	141
IX.	Wraakgevoelens en ruziestokers	142
X.	Familiale verplichting en rebellie	145
XI.	Ontsnapt aan de galg	146
XII.	'Later wil ik rijkswachter worden'	147
XIII.	Macht en machtsmisbruik	149
XIV.	Esthetische aspecten	151
XV.	Antisemitisme: een opvallende afwezig?	152
7	MOTIEVEN GECONTEXTUALISEERD	155
I.	Drie soorten motieven in samenspel	155
	1. Ideologische beïnvloeding/overtuiging	155
	2. Economische motieven	160
	3. Andere motieven	162
	4. Samenspel	162
	5. Besluit	165
II.	Ideologische overtuiging en sociaal profiel	165
	1. Leeftijd	165
	2. Sociale klasse	166
III.	Het belang van sociale netwerken	167
	1. 'Push' en 'pull'	167
	2. Invloed van familie	171
	3. Vrienden en gezagsfiguren	174
IV.	De collaboratie gesitueerd in de ruimte	175
V.	De collaboratie gesitueerd in de tijd	178
	1. Vooroorlogs lidmaatschap	178
	2. Aantal lidmaatschappen	181
	3. Duur van de collaboratie	183
8	FOCUS OP DE VROUW	189
I.	Sociaal profiel	190
II.	Familiale collaboratie	191
III.	'Meehelpen aan de nieuwe orde'	193
IV.	Huisvrouwen en verklikking	194
9	EEN NIEUWE TYPOLOGIE	199
I.	Een uitgebreid kleurenpalet	199
II.	Ideologische motieven	202

- 1. Sociaal profiel 204
- 2. Mate van Nieuwe Orde-gezindheid 207
- 3. Familiale beïnvloeding 212
- 4. Houding tegenover de bevolking 212
- III. Ideologische en persoonlijke motieven 215
 - 1. Sociaal profiel 215
 - 2. Samenspel tussen ideologie en persoonlijke motieven 216
 - 3. Zichtbare chronologie: een ander verhaal? 219
- IV. Persoonlijke motieven 220
 - 1. Sociaal profiel 221
 - 2. Geld als katalysator 223
 - 3. Een speciaal soort onderduikers 224
 - 4. Ruziestokers, rebellen en avonturiers 225
 - 5. 'Quot capita, tot sensus' 225

DEEL III: IDEOLOGISCHE BEÏNVLOEDING EN WERELDBEELD 227

- 10 IDEOLOGISCHE BEÏNVLOEDING EN WERELDBEELD 229
 - I. Inleiding 229
 - II. De brief als bron 230
 - 1. Samenstelling van het corpus 230
 - 2. De briefschrijvers 235
 - 3. Methodologie 239
 - III. Een officieel discours? 243
- 11 TIJD 245
 - I. Inleiding 245
 - II. Verleden 245
 - 1. Het verleden op twee sporen 245
 - 2. Het volk als band met het verleden 250
 - 3. Helden en momenten 255
 - III. Toekomst 260
 - 1. Geopolitieke aspiraties 260
 - 2. Wat brengt de toekomst? 267
 - a. Geloof in een utopische toekomst 268
 - b. Nabije toekomst niet zo rooskleurig 271
 - 3. Strijd 273

	a. Inzet voor de strijd	275
	b. Leiders van de strijd	278
	4. Afbrokkelende toekomstdromen?	280
IV.	Conclusie	287
12	IDENTITEIT	291
I.	Inleiding	291
II.	Zelfbeeld	294
	1. Voor Führer én Vlaanderen	294
	a. Liever een leuze	294
	b. Eén met Duitsland en de Duitsers	295
	c. 'Sehnsucht' naar de Vlaamse Heimat	299
	d. Volk en Vaderland	301
	e. Twee zijden van één identiteit	305
	2. Leven voor Hitler, sterven voor Christus	307
	3. Soldaten en militarisme	312
	4. Helden en idolen	320
III.	Vijandbeeld	325
	1. Wie is de vijand?	325
	2. Het bolsjewistische monster en andere externe vijanden	329
	a. Rusland, soldaten en bevolking	329
	b. Britten en Amerikanen	337
	3. De 'Anglofielen' en andere interne vijanden	339
	a. Wie niet voor ons is, is tegen ons	339
	b. Omgang met interne tegenstanders	344
	c. Van vriend naar vijand	347
	4. Het rassenvraagstuk	349
IV.	Conclusie	353
13	PERFORMATIVITEIT	357
I.	Inleiding	357
II.	Ieder doet zijn deel	358
	1. 'Snaps is snaps en plicht is plicht'	358
	2. Werken en strijden	361
	3. Naar eigen kunnen en vermogen	364
	4. Ook de vrouw zet zich in	368
III.	Tussen droom en daad	373
IV.	Conclusie	379

DEEL IV: BESLUIT 383

- I. De gewone collaborateur 385
- II. Van motievenclusters tot een nieuwe typologie 386
- III. Het wereldbeeld van de ideologische collaborateur 389
 - 1. Een gesloten netwerk 390
 - 2. Een dubbele identiteit 391
 - 3. Engagement en strijd 392
 - 4. Eeuwige trouw aan de Führer 393
 - 5. Eén volk, één visie, één doel 394
 - 6. Een discours met gaten? 395
- IV. Niet-collaborateurs 397
- V. Een Belgisch verhaal? 399

BIBLIOGRAFIE 401

- I. Bronnen 401
 - 1. Uitgegeven bronnen 401
 - 2. Archief van het Auditoraat-generaal 402
- II. Selectie van de belangrijkste werken 411
- III. Lijst met illustraties 422